

Zelfstandig werken opdracht Hofcultuur Medici

Aan de hand van een probleemstelling, krijgen de leerlingen inzicht in de wereld van opdrachtgevers en kunstenaars in de renaissance in Italië. Na het maken van hun eindproduct wordt elkaars werk bekeken en beoordeeld en reflecteren de leerlingen op hun eigen werk.

Ontwikkeld door

Karen Wisselaar

Onderwerp

Kunst Algemeen – Kunst en cultuur in de hofcultuur

Tijdsduur

4 lessen van 60 minuten – huiswerktijd van de leerlingen

Doelstellingen

- Leerlingen kunnen bronnen selecteren
- Leerlingen kunnen overzicht geven van het hofleven en de verschillende kunstuitingen van de familie Medici.
- Leerlingen kennen relatie tussen kunstenaar en opdrachtgever in renaissance Italië.
- Leerlingen kunnen nieuwe situatie bedenken en deze met inzicht uitwerken.
- Leerlingen kunnen zelfstandig werken en zelfstandig keuzes maken.
- Leerlingen kunnen reflecteren op hun eigen werk.

Leeractiviteiten

- benoemen, beschrijven, definiëren, afleiden, onderscheiden, samenvatten (beheersing)
- aantonen, beargumenteren, plannen, analyseren (beklijving)
- bewust kiezen, creëren, ontwerpen (wendbaar gebruik)

Onderbouwing

Zelfstandig leren, de leerlingen gaan zelfstandig aan de slag met een onderzoek naar het mecenaat van de familie de Medici.

Beginsituatie

Bovenbouw HAVO/VWO

De lessenserie kan binnen een grote lessenserie KUA – hofcultuur worden gegeven, waarbij de leerlingen al enkele inleidende lessen hebben gehad.

Vorbereiden

De docent selecteert een groot aantal bronnen met informatie over de Medici familie en hun relatie met kunstenaars.

De leerlingen moeten tijdens de lessen vrij gebruik kunnen maken van de bronnen in de klas, bibliotheek en computer.

De docent maakt een instructie voor de leerlingen waarop de probleemstelling en de deelopdrachten staan beschreven en uitgelegd.

Voor de eindpresentatie, moeten de leerlingen kunnen kiezen uit verschillende knutsel- en tekenmaterialen of gebruik van computer.

Instrueren

- **Wat:** Jullie gaan een plan maken om de machtige Medici familie in Florence te verslaan.

	<ul style="list-style-type: none">• Hoe: In twee lessen breng je het hofleven van de Medici in kaart en in de volgende twee lessen verzijn je een plan van aanpak om de macht van de Medici in Florence te verslaan. Dit is te zien aan het aantal machtsuitingen in de stad.• Waarom: Door je op deze manier te verdiepen in de machtige families van Florence ontdek je de stof voor de toets op een leuke en actieve manier.
Uitvoeren	Bij de uitvoering van deze lessenserie is het van belang dat de leerlingen zelfstandig gebruik kunnen maken van een groot aantal bronnen. De opdracht moet vrij kunnen worden uitgevoerd, binnen de grenzen die de opdracht stelt. De docent heeft een ondersteunende en begeleidende rol. Om structuur te geven aan de grote opdracht is de opdracht in vier stukken verdeeld.
Nabespreken	<ul style="list-style-type: none">• Wat: Welke vorm hebben de leerlingen gekozen? Was het moeilijk voldoende informatie te verzamelen? Welke informatie was het meest bruikbaar? Was het lastig de informatie te ordenen. Was het lastig een origineel plan te verzinnen?• Hoe: Hoe is het maken van het eindproduct gegaan? In hoeverre was het lastig zelf een vorm te kiezen?• Waarom: Met welk doel hebben jullie aan deze opdracht gewerkt?
Evaluatie	<p>De leerlingen maken een verslag van opdracht 1-3 en een vrij eindproduct. Het vrije eindproduct wordt gepresenteerd in de klas. Alle leerlingen bekijken alle producten en mogen bij maximaal vier producten hun naam zetten. Aan het eind van de les bekijken we welke producten de meeste stemmen hebben gekregen. Vervolgens kunnen de leerlingen aan de hand van wat ze hebben gezien bij hun verslag een reflectie schrijven op de gehele opdracht. Dat leveren ze de volgende les in.</p> <p>Criteria proces:</p> <ul style="list-style-type: none">• reflectie na de presentaties• netheid / zorgvuldigheid van het werkstuk <p>Criteria product:</p> <ul style="list-style-type: none">- zichtbaarheid van de overname van de macht <p>Het verslag wordt beoordeeld op:</p> <ul style="list-style-type: none">- bronnenonderzoek- overzicht van het hofleven en de verschillende kunstuitingen van de familie Medici- het hoe en waarom van mecenaat in 15e eeuw Florence- plan van aanpak om de Medici te verslaan
Vervolg	Deze opdracht kan worden gebruikt bij de behandeling van de rest van de Hofcultuur. Deze opdracht kan ook goed worden vergeleken met de Burgercultuur.
Varianten	Leerlingen kunnen ook alleen een verslag maken. De opdracht kan ook als samenwerkingsopdracht worden vormgegeven.
Werkmateriaal	<p>Bronnen – zoveel mogelijk bronnen over de Medici en renaissance kunstenaars, bijvoorbeeld ((vertaalde) delen uit):</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Bram Kempers, Kunst, macht en mecenaat, 1987▪ Baldasar Castiglione, Het boek van de Hoveling, uitgave vertaling 1991▪ Francis Haskell, Patrons and Painters, Art and Society in Baroque Italy, 1980

- Giorgio Vasari, Lives of the Artists
- Kees Zandvliet, De 250 Rijksten van de Gouden Eeuw, 2006
- Ellinoor Bergvelt e.a., Verzamelen. Van Rariteitenkabinet tot Kunstmuseum, 1993

Opdrachtblad met omschrijving

Stel je eens voor: Jij bent het hoofd van de belangrijke familie Paglioni in 15e eeuwse Florence. Jouw aartsrivaal is de familie Medici. Hun macht is groter dan die van de Paglioni en dat is goed te zien in Florence. Het is jouw doel, als hoofd van de Paglioni, om de macht over Florence van de Medici over te nemen.

In een aantal lessen ga je onderzoeken hoe jij die macht kunt overnemen. Dit gebeurt natuurlijk op een elegante, maar duidelijke manier. Tegen elkaar vechten is voor vooraanstaand burgers van Florence niet toegestaan. Hierbij zul je creatief te werk moeten gaan, de Medici zullen het niet waarderen als je klakkeloos hun leefwijze overneemt.

Deelopdrachten

Opdracht 1

Lin zoeken uit voorgeselecteerde bronnen (teksten, websites) meer informatie over de familie Medici. Op welke gebieden laten zij hun macht in 15e en 16e eeuwse Florence zien?

De leerlingen zoeken zoveel mogelijk uitingen van de macht van de Medici en groeperen deze uitingen.

Opdracht 2

Leerlingen brengen het hofleven van Florence in kaart. Waarom was mecenaat zo belangrijk, wat hadden kunstenaars daarmee te maken? Dit combineren zij met de machtsuitingen van de Medici van opdracht 1.

Opdracht 3

Leerlingen ontwikkelen een plan van aanpak om de Medici vorstelijk te verslaan. Hierbij mogen ze niet klakkeloos hun eigen wapen over dat van de Medici plakken. Het plan bestaat uit een overzicht waar hun familie allemaal te zien moet zijn, welke huizen ze moeten hebben, welke maatschappelijke / kerkelijke functies. Wat voor contact ze met kunstenaars moeten hebben. Aan de hand van het plan van aanpak wordt ook duidelijk wanneer de leerling vindt dat ze de Medici hebben verslagen.

Opdracht 4

Opdracht vier is het eindproduct. De leerlingen mogen kiezen op welke wijze zij willen laten zien dat hun familie de Medici heeft verslagen als machthebbers van Florence. Dit kan een verslag zijn, een fysieke presentatie, een powerpoint presentatie, een spel, een kunstwerk of een toneelstuk. De keuze is aan de leerling.